Sygn. akt I ACz 1073/17

P O S T A N O W I E N I E

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Wiceprezes SA: Jacek Gołaczyński (spr.)
Sędzia SA: Dariusz Kłodnicki
Sędzia SA: Sławomir Jurkowicz

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2017 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku: [redacted]

z udziałem: **Aleksandy Cools**

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego

na skutek zażalenia uczestniczki postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu
z dnia 27 stycznia 2017 r., sygn. akt I Co 233/16

p o s t a n a w i a:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalić.

Jacek Gołaczyński Dariusz Kłodnicki Sławomir Jurkowicz

U Z A S A D N I E N I E

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Opolu na czas trwania postępowania o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu zagranicznego ustalił, że wnioskodawca [redacted] ma prawo do osobistego kontaktu z małoletnim dzieckiem stron Amelie Cools w każdy ostatni weekend miesiąca, poczynając od piątku od godziny 17.00 do niedzieli do godziny 17.00 – z prawem zabierania córki poza jej miejsce zamieszkania nie dalej jednakże niż 50 km od tego miejsca, bez obecności matki Aleksandry Cools, zobowiązując wnioskodawcę do zapewnienia córce właściwych ze względu na jej wiek i potrzeby warunków, nakazując mu przekazanie Aleksandrze Cools każdorazowo adresu pobytu córki na nocleg, zobowiązując wnioskodawcę do każdorazowego odebrania i odwiezienia córki do jej miejsca zamieszkania. Sąd uznał, że także w sprawie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego może występować z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia. W ocenie Sądu Okręgowego przesłanki do udzielenia zabezpieczenia zostały spełnione w tej sprawie. Postępowanie toczy się o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu francuskiego, w którym przyznano władzę rodzicielską nad małoletnią córką stron Amelie Cools – wnioskodawcy. Wyrok sądu francuskiego jest prawomocny, a zatem wniosek o stwierdzenie jego wykonalności jest uprawdopodobniony. Brak zabezpieczenia zaś spowoduje, że wnioskodawca nie będzie miał żadnej możliwości kontaktu z córką, mimo że to jemu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej przez sąd francuski. Z akt toczących się postępowań wynika bowiem, iż między stronami istnieje głęboki konflikt a matka sprzeciwia się kontaktom ojca z córką. Utrzymywanie tego stanu rzeczy spowoduje oddzielenie się emocjonalne córki od ojca, co uczyni wykonanie ewentualnego orzeczenia w sprawie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego poważnie utrudnionym.

Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca ma prawo, jako ojciec dziecka do nieskrępowanych obecnością matki kontaktów z nim. Córka ma 7 lat, a zgromadzony materiał procesowy nie daje podstaw, aby uznać, że kontakty córki z ojcem bez obecności matki stanowiły zagrożenie dla dobra dziecka, zwłaszcza że to jemu Sąd francuski powierzył pieczę nad córką. Wnioskodawca spotykając się z córką i prawidłowo realizując swoje prawo do kontaktów będzie niewątpliwie przyczyniał się do jej rozwoju i wychowania.

Z tym postanowieniem nie zgodziła się uczestniczka postępowania, która zaskarżyła je w całości, zarzucając Sądowi Okręgowemu:

a) naruszenie przepisów rozporządzenia WE 2201/2003 wykazanych już w postępowaniu apelacyjnym w niniejszej sprawie z 30 listopada 2016 r., sygn. akt I ACz 2585/16,

b) naruszenie przepisów krajowych poprzez uwzględnienie wniosku o zabezpieczenie wnioskodawcy z 30.12.2016 r. (wpłynął 10.01.2017 r.) poprzez podjęcie postępowania, podczas gdy wniosek w przedmiocie zabezpieczenia dziecka wpłynął do Sądu Rejonowego w Brzegu w dniu 05.01.2017 r., (odwieszenie postępowania z dnia 11.09.2015 r., sygn. akt III Nsm 47/17, wcześniej III Nsm 405/15); dodatkowo w temacie orzeczenia braku jurysdykcji krajowej przy postępowaniu rozwodowym sygn. akt I RC 471/17 Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej z dnia 16.12.2016 r. sygn. akt I WSC 15/17 od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 października 2016 r. sygn. Akt 2157/16,

c) naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, art. 730 k.p.c. poprzez błędne założenie, iż istnieje uprawdopodobnienie istnienia roszczenia oraz istnieje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia,

d) naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego art. 755-757 k.p.c. poprzez błędne założenie iż działa z dobrem małoletniego dziecka oraz może w tym przypadku zastosować taki sposób zabezpieczenia, który stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni,

e) naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 113 § 1 k.r.io. poprzez uznanie się właściwym do rozstrzygania w kwestii regulowania kontaktów z dzieckiem;

f) naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 756 § 1 k.p.c. poprzez wydanie postanowienia na posiedzeniu niejawnym, pomimo tego, że nie zachodzi przypadek niecierpiący zwłoki,

g) błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż brak zabezpieczenia spowoduje, że wnioskodawca nie będzie miał żadnej możliwości kontaktu z córką;

h) brak analizy, czy wydanie postanowienie nie naruszy porządku publicznego Rzeczpospolitej Polskiej. Kolejno udowodniono, iż Sąd w swoim pierwszym postanowieniu odnośnie wykonalności postanowienia sądu francuskiego nie udowadnia w żaden sposób iż wydanie dziecka ojcu nie narusza porządku publicznego Rzeczpospolitej Polskiej w uwagi na dobro dziecka. „Okoliczność ta

wymaga zbadania a postanowienie Sądu Okręgowego nie zawiera żadnego omówienia tego zagadnienia, mimo zarzutu uczestniczki postępowania" - taki stan rzeczy mieliśmy już w dacie 30.11.2016 r. Mimo to sąd ignoruje postanowienie sądu apelacyjnego i proceduje wydając dziecko ojcu bez zbadania okoliczność sprawy, przy zapoznaniu się jedynie z argumentacją jednej strony, która nie powołuje akt spraw istotnie związanych z okolicznościami rozpoznania dobra dziecka.

Mając na względzie powyższe zarzuty żaląca wniosła o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez:

- odrzucenie w całości wniosku z 30.12.2016 r. (data wpływu 10.01.2017) o udzielenie zabezpieczania, względnie o:
- zawieszenie postępowania do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej z 16.12.2016 r. (sygn. akt I WSC 15/17) od postanowienia Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 10 października 2016 r. (sygn. akt 2157/16),
- zawieszenie postępowania do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia przez Sąd Rejonowy w Brzegu sprawy o udzielenie zabezpieczenia oraz rozstrzygnięcie w sprawie wykonywania władzy rodzicielskiej z września 2015 roku wniosek o podjęcie postępowania i rozpoznanie zażalenia z 03.01.2017 r. (data wpływu 05.01.2017 r.),
- uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Nadto, wniosła o:

- zasądzenie od strony wnioskodawcy na rzecz uczestniczki zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego wraz z kosztami pełnomocnictwa.
- zasądzenie na rzecz pozwanej odszkodowania w kwocie 10.000 zł za poniesione wskutek pełnego naruszeń prawa straty moralne, psychiczne i materialne powódki oraz jej dziecka Amelie Cools.

Mając na uwadze dalece posuniętą ostrożność procesową, w przypadku odrzucenia przez Sąd wniosku o zawieszenie postępowania wniosła o:

- rozpoznanie zażalenia na posiedzeniu jawnym z uczestnictwem pozwanej jako strony postępowania,
- przyjęcie do uwzględnienia w procesie wszystkich wniosków dowodowych z pisma procesowego z dnia 26 lutego 2017 r.

Wnioskodawca w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie

i zasądzenie od uczestniczki postępowania na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Postępowanie w przedmiocie stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu zagranicznego w sprawie odpowiedzialności rodzicielskiej podlega w relacjach pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej rozporządzeniu Rady (WE) nr 2201/2003 (Bruksela II bis). Przepisy tego rozporządzenia precyzyjnie wskazują zakres kognicji sądu państwa członkowskiego uznania i wykonania orzeczenia. W pierwszej instancji sąd, zgodnie z art. 31 rozporządzenia, na wniosek o stwierdzenie wykonalności, orzeka niezwłocznie. Ani osoba, przeciwko której ma być uzyskane wykonanie, ani dziecko, nie mają możliwości złożenia w tym stadium postępowania jakiegokolwiek oświadczenia dotyczącego wniosku. Chodzi tu o zapewnienie szybkości. Postępowanie to zatem, co do zasady nie ma charakteru kontradyktoryjnego. Dopiero w postępowaniu wywołanym zażaleniem uczestnika postępowania (dłużnika) sąd rozpoznaje sprawę po wysłuchaniu stron, przynajmniej po zapoznaniu się z ich stanowiskami w sprawie. W postępowaniu przed sądem I instancji wniosek może być oddalony tylko z powodu jednej z przyczyn przewidzianych w art. 22, 23 i 24. W końcu orzeczenie sądu zagranicznego nie może być poddane kontroli merytorycznej.

Stąd, w sprawie o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu zagranicznego w sprawie dotyczącej odpowiedzialności rodzicielskiej, zakres kognicji sądu jest ograniczony jedynie do zbadania podstaw formalnych wniosku oraz ewentualnych podstaw odmowy stwierdzenia wykonalności wynikających z art. 22, 23 i 24 rozporządzenia. Brak jest podstaw, aby w tym postępowaniu, które ma charakter formalny sąd, zastosował środki zabezpieczające. Rozporządzenie przewiduje jednak możliwość wystąpienia o zastosowanie środków zabezpieczających lub podobnych, ale dotyczy to materii ujętej w art. 20 rozporządzenia, czyli w przypadkach niecierpiących zwłoki sądy państwa członkowskiego stosują, niezależnie od przepisów niniejszego rozporządzenia środki tymczasowe, przewidziane w prawie państwa członkowskiego, włącznie ze środkami zabezpieczającymi, w odniesieniu do osób lub mienia znajdujących się w tym

państwie, nawet jeśli nie są właściwe w sprawie co do istoty sprawy na podstawie przepisów jurysdykcyjnych tego rozporządzenia. Jeżeli, wnioskodawca domaga się ustalenia kontaktów z dzieckiem, w sytuacji, gdy dysponuje już prawomocnym wyrokiem sądu francuskiego regulującym tę kwestię, to winien jedynie dążyć do wykonania tego orzeczenia, a nie zastępować tego orzeczenia środkiem zabezpieczającym. Ewentualnie, wnioskodawca może zmierzać do wydania orzeczenia odnoszącego się do osobistej styczności z dzieckiem, w oparciu o przepis art. 41 rozporządzenia. Takie orzeczenie jest wykonalne bez procedury stwierdzenia wykonalności.

Dlatego też, zaskarżone postanowienie nie mogło się ostać, ale z innych powodów, niż te, które zostały wskazane w zażaleniu. Stąd, nie było już potrzebne badanie zasadności zarzutów dotyczących naruszenia przepisów art. 730 i n. k.p.c. w zakresie zasadności udzielenia zabezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności orzeczono jak na wstępie (art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.).

Jacek Gołaczyński Dariusz Kłodnicki Sławomir Jurkowicz

bp